

Vergaderjaar 2007–2008

31 474 D

Wijziging van de begrotingsstaat van het Fonds economische structuurversterking voor het jaar 2008 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL

Wetsartikel 1

De begrotingsstaten die onderdeel uitmaken van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 1, derde lid, van de Comptabiliteitswet elk afzonderlijk bij de wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om de begrotingsstaat van het Fonds economische structuurversterking voor het jaar 2008 te wijzigen.

De in die begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zogenaamde begrotingstoelichting).

Wetsartikel 2

In het Coalitieakkoord is afgesproken dat het Fes een vaste voeding krijgt die niet meer fluctueert als gevolg van mutaties in de gasbaten. Daarom wordt in dit artikel, conform de oorspronkelijk vastgestelde begrotingswet, bepaald dat – vooruitlopend op een wijziging van de Wet Fonds economische structuurversterking, Stb. 1996, 51 en 51 (Feswet) – in het jaar 2008 de gasbatenvoeding van het fonds wordt gevormd door de niet-belastingontvangsten van de staat uit aardgasbaten voor het bedrag dat daarvoor in de begrotingsstaat is opgenomen. Het in de begrotingsstaat opgenomen bedrag komt overeen met de totale uitgaven in de begroting 2008 met daarop in mindering gebracht de ontvangsten uit artikel 22 (rentebaten). De voeding uit aardgasbaten wordt derhalve niet meer berekend als een percentage van de gasbaten.

Wetsartikel 3

Door de onder wetsartikel 2 toegelichte manier van vaststellen van de gasbatenvoeding van het fonds is het niet meer nodig om de gevolgen van een batig of nadelig eindsaldo van het fonds van het jaar 2007 toe te voegen aan het beginsaldo van het begrotingsjaar 2008.

De minister van Economische Zaken,
M. J. A. van der Hoeven

De minister van Financiën,
W. J. Bos

B BEGROTINGSTOELICHTING

ALGEMEEN

Uitgaven (bedragen in € mln)

1. Aangekondigde verhoging in de Voorjaarsnota 2008	632 553
2. Mutatie onderhavig wetsvoorstel	632 553

Verschil 0

Na het onderhavige wijzigingsvoorstel komt het totaal van de uitgavenbegroting 2008 van het Fes er als volgt uit te zien:

Vastgestelde begroting 2008	6 292 892
bij: Eerste suppletore begroting 2008	632 553
<hr/>	
Totaal beschikbaar	6 925 445
waarvan: – bijdragen aan andere ministeries	3 342 528
– voordelig eindsaldo	3 582 917

Ontvangsten (bedragen in € mln)

1. Aangekondigde verhoging in de Voorjaarsnota 2008	632 553
2. Mutatie onderhavig wetsvoorstel	632 553

Verschil 0

Na het onderhavige wijzigingsvoorstel komt het totaal van de ontvangstenbegroting 2008 van het Fes er als volgt uit te zien:

Vastgestelde begroting 2008	6 292 892
Bij: Eerste suppletore begroting 2008	632 553
<hr/>	
Totaal beschikbaar	6 925 445
waarvan: – ontvangsten	3 342 528
– voordelig beginsaldo	3 582 917

TOELICHTING PER BEGROTINGSARTIKEL

UITGAVEN

Bijdragen van het fonds aan andere begrotingen

Artikel 11 Bijdragen aan andere begrotingen in het kader van verkeer en vervoer

Opbouw uitgavenramingen vanaf de stand vastgestelde begroting (in € 1000)

	2008	2009	2010	2011	2012
Stand vastgestelde begroting 2008	1 231 634	1 274 893	1 398 060	425 259	478 876
Mutatie 1e suppletore begroting 2008	59 563	49 000	39 000	38 000	31 890
Stand na 1e suppletore begroting 2008	1 291 197	1 323 893	1 437 060	463 259	510 766

Toelichting mutatie eerste suppletore begroting

De mutatie op dit artikel betreft in de eerste plaats de doorwerking van de bij Najaarsnota 2007 vermelde lagere uitgaven ten behoeve van de projecten Programma filevermindering en Dynamisch verkeersmanagement van het Infrastructuurfonds.

Daarnaast betreft de mutatie de doorwerking van de bij Slotwet 2007 vermelde lagere uitgaven ten behoeve van het versneld aanpakken van zwakke schakels in de Nederlandse kust en dijkversterking van het Infrastructuurfonds (amendement van het lid Snijder-Hazelhoff van november 2005, Kamerstukken II 2005–2006, 30 300, nr. 9).

Ten slotte betreft de mutatie de meerjarige overboeking van de middelen, gereserveerd voor de projecten Quick Wins wegen/aanpak knooppunten, Praktijkproef doorstroming A10 Amsterdam en Quick Wins vaarwegen van het Infrastructuurfonds vanuit artikel 15/Projecten in voorbereiding. Deze middelen zijn onderdeel van de enveloppe Infra en (vaar)wegen, investeren in (vaar)wegen.

Specificatie mutatie artikel 11 (x € 1 000)

	Departement	2008	2009	2010	2011	2012
Amendement Snijder-Hazelhoff Vitale Infrastructuur-Bescherming OV tegen terroristische aanslagen	IF	2 391				11 890
Programma filevermindering	VenW	300				
Dynamisch verkeersmanagement	IF	27 872				
Quick Wins wegen/Aanpak knooppunten	IF	4 000	4 000	9 000	13 000	20 000
Praktijkproef verbetering doorstroming A10 Amsterdam	IF	5 000	30 000	10 000	5 000	
Quick Wins vaarwegen	IF		15 000	20 000	20 000	
Totaal		59 563	49 000	39 000	38 000	31 890

Artikel 12 Bijdragen aan andere begrotingen in het kader van milieu en duurzaamheid

Opbouw uitgavenramingen vanaf de stand vastgestelde begroting (in € 1000)

	2008	2009	2010	2011	2012
Stand vastgestelde begroting 2008	256 946	208 350	224 510	243 540	212 458
Mutatie 1e suppletore begroting 2008	57 940	17 740	11 190	4 700	-
Stand na 1e suppletore begroting 2008	314 886	226 090	235 700	248 240	212 458

Toelichting mutatie eerste suppletore begroting

De mutatie betreft in de eerste plaats de doorwerking van de bij Slotwet 2007 verwerkte kasversnelling van het project Luchtkwaliteit van het Ministerie van VROM.

Daarnaast wordt de mutatie veroorzaakt door de doorwerking van de bij Slotwet 2007 vermeldde lagere uitgaven voor diverse projecten. Reden hiervoor is dat de kasuitgaven voor deze projecten minder snel verlopen dan aanvankelijk geraamd. Het gaat voornamelijk om de projecten MEP, Milieutechnologie IS, UKR en Energiebesparingtender UKR van het Ministerie van EZ en de projecten Milieutechnologie PromT en Bodemsanering van het Ministerie van VROM.

Ten slotte betreft de mutatie de meerjarige overboeking van middelen van artikel 15/Projecten in voorbereiding naar artikel 12/Bijdragen aan andere begrotingen in het kader van milieu en duurzaamheid voor diverse projecten uit de duurzaamheidsenveloppe van het Ministerie van EZ.

Specificatie mutatie artikel 12 (x € 1 000)

	Departement	2008	2009	2010	2011	2012
Milieutechnologie IS	EZ	3 141				
Milieutechnologie PromT	VROM	5 333				
Bodemsanering	VROM	3 696				
Luchtkwaliteit	VROM	- 20 997				
Luchtkwaliteit	LNV	- 94				
Duurzaamheid-Biobrandstoffen	VenW	- 236				
Duurzaamheid-UKR	EZ	3 080				
Duurzaamheid-Europese aanbestedingsregeling CO ₂ -opslag	VROM	47				
Duurzaamheid-Energiebesparingstender UKR	EZ	7 000	2 000	1 000		
Duurzaamheid-Ophogen budget EOS Demo-tender	EZ	1 170	1 040	390		
Duurzaamheid-Verhoging budget 4e tender UKR	EZ	10 000	7 500	5 000	2 500	
Duurzaamheid-UKR CO ₂ -afvangtechnologie	EZ	8 000	6 000	4 000	2 000	
Duurzaamheid-Verhoging budget besparingstender UKR	EZ	1 900	1 200	800	200	
MEP	EZ	35 900				
Totaal		57 940	17 740	11 190	4 700	-

Artikel 13 Bijdragen aan andere begrotingen in het kader van kennis en innovatie

Opbouw uitgavenramingen vanaf de stand vastgestelde begroting (in € 1000)

	2008	2009	2010	2011	2012
Stand vastgestelde begroting 2008	590 887	524 481	303 237	131 186	78 424
Mutatie 1e suppletore begroting 2008	168 674	10 674	74 929	40 622	25 810
Stand na 1e suppletore begroting 2008	759 561	535 155	378 166	171 808	104 234

Toelichting mutatie eerste suppletore begroting

In de eerste plaats wordt de mutatie veroorzaakt door de doorwerking in 2008 en latere jaren van de bij Najaarsnota 2007 en Slotwet 2007 vermeldde lagere uitgaven voor diverse projecten. Reden hiervoor is dat de kasuitgaven voor deze projecten minder snel verlopen dan aanvankelijk geraamd. Het gaat voornamelijk om de diverse projecten in het kader van ICES/KIS-3 (BSIK) en diverse projecten uit de enveloppe Innovatieprogramma's en toponderzoek, de enveloppe Vitale infrastructuur en de enveloppe Maatschappelijke sectoren en ICT (diverse departementen). Daarnaast betreft de mutatie onder andere de volgende projecten:

- VMBO/funderend onderwijs, Investeringsagenda bèta en techniek, Leren door te experimenteren, Leerwerktrajecten voor jongeren op maat en Beelden voor de toekomst van het Ministerie van OCW;
- de projecten Innovatievouchers, Technostarters, Sleutelgebieden, Centre for Translational Molecular Medicine, Onderwijs en ondernemerschap en Fonds versterking beroepsonderwijs-bedrijfsleven van het Ministerie van EZ;
- het project RSV van het Ministerie van VWS;

Ten tweede betreft de mutatie het doorschuiven van middelen naar latere jaren als gevolg van gewijzigde inzichten in het verloop van onder andere de projecten TTI Pharma van het Ministerie van VWS en Centre for Translational Molecular Medicine van het Ministerie van EZ.

Ten slotte betreft de mutatie de (meerjarige) overboeking van middelen van artikel 15/Projecten in voorbereiding naar artikel 13/Bijdragen aan andere begrotingen in het kader van kennis en innovatie voor diverse projecten uit de enveloppe Beroepsonderwijs in bedrijf van het Ministerie van OCW en het Ministerie van EZ, het project NICIS van de Minister voor WWI en diverse projecten uit de Enveloppe Maatschappelijke Sectoren en ICT (diverse departementen).

Specificatie mutatie artikel 13 (x € 1 000)

	Departement	2008	2009	2010	2011	2012
Kenniswijk	EZ	1 208				
Kennis BSIK	VenW/IF	468	- 997			
Kennis BSIK	VWS	2 560		1 757		
Kennis BSIK	EZ	3 001	3 017	23 779		
Kennis BSIK	OCW	17 413				
Kennis BSIK	VROM	5 769				
Kennis BSIK	LNV	738	903	1 626	236	
Kennis Technocentra	OCW	212				
Kennis, onderzoek en innovatie	OCW	- 6				
VMBO/funderend onderwijs	OCW	26 690	1 000	800		
VVE	OCW	865				
Innovatievouchers	EZ	2	6 435	11 750		
Holst center	EZ	1 000				
Technostarters	EZ	4 505				
Plantkundig onderzoek	LNV	981				
Sleutelgebieden	EZ	4 127	1 360	1 360	360	
Topinstituut Farma	VWS	- 5 760	- 1 091	1 854	5 232	
Transgene gewassen	VROM	365				
Inn. progr. en toponderzoek-Haaglanden	IF	241	759			
Inn. progr. en toponderzoek-WCFS+	EZ	1 750				
Inn. progr. en toponderzoek-Scheidingstechnologie PPS	EZ	- 1 159		6 999		
Inn. progr. en toponderzoek-technostarters in de creative industrie	EZ	192				
Inn. progr. en toponderzoek-Potato genoom sequensing	LNV	350		620		
Inn. progr. en toponderzoek-TTI Groene Genetica	LNV		- 600	- 600	5 632	
Inn. progr. en toponderzoek-VIA (ICT schil CT infobox)	BZK	1 900				

	Departement	2008	2009	2010	2011	2012
Inn. progr. en toponderzoek-VIA	Just	- 600	1 000	20		
Vit. Infra-Compartmentering dijken	IF	1 305				
Vit. Infra-Cybercrime	EZ	189				
Vit. Infra-Bescherming tegen elektronische aanvallen	BZK	900	300			
Vit. Infra-NAVI	BZK	1 987				
Vit. Infra-XIRAF	BZK	218				
Vit. Infra-Reconstructie 3D camerabeelden	Just	273	19			
Vit. Infra-CBRN-security	Just	643				
Vit. Infra-Cameratoezicht sensing en triggering	Just	1 007				
MS&ICT-diverse projecten	Divers	3 944	1 173	201		
Impuls veterinaire aviaire influenza	LNV	4 300				
TTI Watertechnologie	EZ	1 600	1 600	921		
NICIS	VROM/WWI	4 462	2 700	3 600	3 400	
CTMM	EZ	- 29 786	- 15 189	6 672	17 222	17 100
RSV	VWS		4 500			
Investeringsagenda beta en techniek	OCW	298	675	8 750		
Leren door te experimenteren	OCW	6 553				
Leerwerktrajecten voor jongeren op maat	OCW	26 250				
Fonds versterking beroepsonderwijs-bedrijfsleven	EZ	3 891	4 110	5 570	8 040	6 710
EVC trajecten en procedures	OCW	10 799				
Docentstages in het bedrijfsleven	OCW	16 000				
Leermateriaal en examenmateriaal	OCW	29 500				
Beelden voor de toekomst	OCW	12 350				
Onderwijs en ondernemerschap	EZ	1 250	2 000	1 250	500	
VVE (Versnalling)	OCW	25				
Beroepsonderwijs in bedrijf-Leren en werken	OCW	5 000				
Biomedical materials	EZ	- 1 096	- 3 000	- 2 000		2 000
Totaal		168 674	10 674	74 929	40 622	25 810

Artikel 14 Bijdragen aan andere begrotingen in het kader van ruimtelijke ordening

Opbouw uitgavenramingen vanaf de stand vastgestelde begroting (in € 1000)

	2008	2009	2010	2011	2012
Stand vastgestelde begroting 2008	165 099	35 023	16 237	20 130	500
Mutatie 1e suppletore begroting 2008	293 437	-	-	-	-
Stand na 1e suppletore begroting 2008	458 536	35 023	16 237	20 130	500

Toelichting mutatie eerste suppletore begroting

De mutatie betreft de doorwerking in het jaar 2008 van de bij Najaarsnota 2007 en Slotwet 2007 vermeldde lagere uitgaven voor de Sleutelprojecten (NSP) en het BIRK&Saneringsconcept van het Ministerie van VROM en het project Malta van het Ministerie van OCW.

Specificatie mutatie artikel 14 (x € 1 000)

	Departement	2008	2009	2010	2011	2012
Sleutelprojecten	VROM	242 374				
BIRK&Saneringsconcept	VROM	43 961				
Malta	OCW	7 102				
Totaal		293 437	-	-	-	-

Artikel 15 Projecten in voorbereiding

Opbouw uitgavenramingen vanaf de stand vastgestelde begroting (in € 1000)

	2008	2009	2010	2011	2012
Stand vastgestelde begroting 2008	465 409	658 473	717 512	1 298 567	1 496 721
Mutatie 1e suppletore begroting 2008	52 939	- 119 096	- 63 525	- 41 400	- 20 000
Stand na 1e suppletore begroting 2008	518 348	539 377	653 987	1 257 167	1 476 721

Toelichting mutatie eerste suppletore begroting

Deze mutatie wordt in de eerste plaats veroorzaakt door het doorschuiven naar 2008 van de middelen voor projecten in voorbereiding die in 2007 niet daadwerkelijk zijn toegezegd aan de uitvoerende departementen of die wel zijn toegezegd, maar nog niet zijn overgeheveld naar de desbetreffende departementale begrotingen. Het doorschuiven naar 2008 betreft voornamelijk de reserveringen voor het project Bijdrage systeemkosten tolheffing van het Infrastructuurfonds (€ 70,5 mln), de enveloppe integrale gebiedsopgaven (€ 25,1 mln, diverse departementen), de enveloppe Maatschappelijke Sectoren en ICT (€ 23,3 mln, diverse departementen), het BIRK-project Nationale Landschappen van het Ministerie van LNV (€ 15,0 mln), de Duurzaamheidsenveloppe (€ 8,5 mln, diverse departementen) en het project Milieutechnologie (€ 4,6 mln, diverse departementen).

Daarnaast betreft de mutatie de meerjarige overboeking van middelen van artikel 15/Projecten in voorbereiding naar de desbetreffende uitgavenartikelen voor diverse projecten. Het gaat onder andere om projecten in het kader van de Duurzaamheidsenveloppe, de enveloppe Maatschappelijke Sectoren en ICT en de enveloppe Infra en (vaar)wegen, investeren in (vaar)wegen. Daarnaast gaat het om diverse projecten in het kader van Beroepsonderwijs in bedrijf van het Ministerie van OCW en het Ministerie van EZ en het project NICIS van de Minister voor WWI.

Specificatie mutatie artikel 15 (x € 1 000)

	Departement	2008	2009	2010	2011	2012
Milieutechnologie	divers	4 597				
Kennis, onderzoek en innovatie	OCW	- 6				
Kennis en Technocentra	divers	2 384				
BIRK	LNV	15 000				
BSIK	VWS	30				
Innovatieprogramma's en toponderzoek	divers	122				
Luchtkwaliteit	VROM	2 500				
Duurzaamheid	divers	- 15 211	- 17 740	- 15 890		
Bijdrage systeemkosten tolheffing	IF	70 462				
Bescherming Vitale Infrastructuur	divers					
Maatschappelijke sectoren en ICT	divers	19 745				
Beroepsonderwijs in bedrijf	divers	- 50 094	- 64 656			
Integrale gebiedsopgaven	Divers	25 110				
NICIS	VROM/WWI	- 2 700	- 2 700	- 3 600	- 3 400	
Infra en (vaar)wegen, investeren in wegen	divers	- 14 000	- 24 000	- 24 000	- 18 000	- 20 000
Infra en (vaar)wegen, investeren in (vaar)wegen	divers	- 5 000	- 10 000	- 20 000	- 20 000	
Totaal		52 939	- 119 096	- 63 525	- 41 400	- 20 000

ONTVANGSTEN

Ontvangsten van het fonds

Artikel 21 Ontvangsten uit aardgasbaten

Opbouw ontvangstenramingen vanaf de stand vastgestelde begroting (in € 1000)

	2008	2009	2010	2011	2012
Stand vastgestelde begroting 2008	2 120 245	2 095 128	2 024 616	1 567 842	1 716 139
Mutatie 1e suppletore begroting 2008	632 553	- 41 682	61 594	41 922	37 700
Stand na 1e suppletore begroting 2008	2 752 798	2 053 446	2 086 210	1 609 764	1 753 839

Toelichting mutatie eerste suppletore begroting

Conform de Fes-begrotingswet 2008 is voor het jaar 2008 en in de ramingen voor latere jaren sprake van een vaste Fes-voeding uit gasbaten. De mutatie betreft de aanpassing van de raming die nodig is om de voorziene Fes-uitgaven te dekken.

Saldi

Artikel 31 Voordelig eindsaldo/beginsaldo

Voordelig eindsaldo

Opbouw uitgavenramingen vanaf de stand vastgestelde begroting (in €1000)

	2008	2009	2010	2011	2012
Stand vastgestelde begroting 2008	3 582 917	3 582 917	3 582 917	3 582 917	3 582 917
Mutatie 1e suppletore begroting 2008					
Stand na 1e suppletore begroting 2008	3 582 917	3 582 917	3 582 917	3 582 917	3 582 917

Voordelig beginsaldo

Opbouw ontvangstenramingen vanaf de stand vastgestelde begroting (in €1000)

	2008	2009	2010	2011	2012
Stand vastgestelde begroting 2008	3 582 917	3 582 917	3 582 917	3 582 917	3 582 917
Mutatie 1e suppletore begroting 2008					
Stand na 1e suppletore begroting 2008	3 582 917	3 582 917	3 582 917	3 582 917	3 582 917

Omdat de ontvangsten uit aardgasbaten in het jaar 2008 en later zo zijn vastgesteld dat de uitgaven in enig jaar gedekt kunnen worden is het niet meer nodig om de gevolgen van een batig of nadelig eindsaldo van het fonds van het jaar 2007 toe te voegen aan het beginsaldo van het begrotingsjaar 2008 en blijft het voordelig begin/eindsaldo constant.